PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Svenska Canada-Tidningen

ROMANBILAGA, JANUARI 1928.

DÖDSSKEPPET Av SVEN HEDIN.

EN av de mest tragiska expeditioner, som någonsin styrt kosan till Norra Ishavet är den, vilken på "St. Anna" och under befäl av löjtnant Georg Lvovitsch Brussilov den 28 juli (g. st.) 1921 lämnade St. Petersburg. I tragik överträffas denna expedition blott av Franklins, som år 1845 med "Erebus" och "Terror" seglade ut för att finna nordvästpassagen och jämte 133 följesläggare aldrig kom tillbaka. Även från Sverige ha ett par polarfärder utgått, efter vilka inga spår blivit funna, Björling och Kallstenius, samt Andrée, Strindberg och Fränkel. Från Brussilovs expedition, i vilken 24 personer deltogo, återvände två man.

Brussilov, en brorson till den under världskriget ryktbare och segerrike armeföraren, general Alexis Brussilov, hade inga vetenskapliga mål och var otillräckligt utrustad. "Han ville blott på Nordenskiölds rut utmed sibiriska kusten framtränga till Beringssund och därvid utöva fiske samt jakt på isbjörn, säl och valross". Året innan han själv tog befäl hade han under Vilkitskij tjänat på en av de båda isbrytare, vilka sedan fördes till upptäckten av Nikolai II:s Land.

"St. Anna" var byggd i England 1867, mätte 1,000 ton, hade en liten maskin om 41 hästkrafter, medtog blott 200 ton kol och 12 hektoliter petroleum för belysningen samt proviant för två år. Ombord på detta fartyg bodde chefen, förste styrman Valerian Ivanovitsch Albanov, båtsman, matroser, maskinist, harpunare, eldare, kock, steward och läkaren, — en kvinna, fröken Hermine Schdanko. Man hade sex jakthundar och sexton jaktgevär.

Genom Jugar schar gick "St. Anna" in i Kariska havet och började i september sin hopplösa kamp mot isen. Vid Jalmals västra kust frös hon slutligen fast och den 16 oktober började isdriften. Redan då den första julen firades, uppträdde några fall av skörbjugg. I januari 1913 sjönk temperaturen till — 44 grader C. I mitten av juli tog vedförrådet slut och man måste elda med sälfett och mellanväggar och annat virke ombord som i nödfall kunde undvaras. Så gott man kunde förberedde man sig till den andra vinterns möte. Under tiden fortsatte fartyget hjälplöst sin drift ur Kariska havet ut i öppna polarhavet, öster om Novaja Semlja och öster om Frans Josefs Land nästan rakt mot polen. Avvikelser förekommo såsom alltid i packisens rörelser. Xn drev "St. Anna" åt NO, än åt NV, men i det stora hela åt norr.

Den andra julen gick förbi. Fartyget låg som i ett skruvstäd. Förhållandet mellan Brussilov och Albanov var spänt och blev till sist odrägligt. Deras nerver voro förstörda, deras lynnen utpinade, de tålde icke se varandra. Den 9 januari 1914 stod Albanov icke ut längre. Han bad chefen att få bygga en kajak och en släde och lämna fartyget. Bland manskapet bådo flera att få följa styrmannen. Brussilov beviljade deras begäran. Med iver började de att bygga kajaker och slädar. I mars förrådde isbjörn och säl att land var nära. Den 14 april befann man sig på 83 gr. 18' nordl. bredd och 60 gr. 0' östl. längd. Från den 16 oktober 1912 till den 14 april 1914 hade "St. Anna" drivit 2,000 sjömil.

TILL DET OGRIPBARA

Av FREDRIK VETTERLUND.

DU namnlösa lycka,
som svävar oss förbi,
för skygg att nånsin trycka
till ett bröst med lågor i!
Du bor i de syner,
om vilka hjärtat vet,
att ingen enda utav dem
blir jordisk verklighet.

Du strök oss så nära,
men du var aldrig vår,
hägrande rosenskära
luftbild från morgonvår!
Du manat med ditt leende.
Vad mer om det bedrog,
när det var livets ljusa vinst
att minnas hur du log?

I månlampans sken
under tankars vilda flykt
vår ynglingshåg vill bygga upp,
vad ödet icke byggt:
en värld av skinande renhet!
Ack, grusas den må.
Men gnistan, som har tänt vår själ,
har burit d i g ändå.

I världsstadens myller
från den spårvagn som gick
en blixtsekund du fyller
med en kvinnas ljuva blick.
Man ser den aldrig åter.
Man vet bara nu,
o lycka, som försvann i den,
att det var du, var du!

Du säger oss ständigt:
Jag är ej n u men n y s s.
Jag är den lena värmen av
en evigt försvunnen kyss.
Du säger tillika:
ej nu men en annan gång
— och är en drömbild vikande,
när natten blir svart och lång.

O namnlösa lycka
som svävar oss förbi,
för skygg att nånsin trycka
till ett bröst med lågor i!
Det är dock du som vållar att
onämneligt behag
förgyller upp i töcknig rymd
vår tysta och mulna dag!

Vi grips du då aldrig?
Och plötsligt mig slår,
vi sällsamt synförbländade,
att kanske är skulden vår.
Att kanske så ofta var det
— ironiskt och hårt —
du, skygga älskade, som blev,
och vi, som rusat bort!

I verkstaden, där kajakerna och slädarna byggdes, rådde en temperatur av — 36 gr. C., och mörkret bekämpades bristfälligt med rykande tranlampor. Materialet var uselt, slädarna gjordes av gran, medarna av björk. Man hade ingen karta över Frans Josefs land ombord. Albanov förstorade därför en liten karta, som finnes i Nansens bok och på vilken Konung Oscars Land och Petermanns Land voro inlagda, ehuru de, såsom man sedan utrönt, icke existera.

Den sista dagen nalkades. Packningen vägde 1,040 kg. och surrades jämte kajakerna fast på slädarna. Man hade proviant för två månader, sex gevär med 48 kg. ammunition, två harpuner, ett tält, snöskor, pälsar m. m. De kvarvarandes proviant kunde räcka till hösten 1915. Albanov bar kring halsen en ikon av den undergörande helige Nikolaus.

Den sista middagen ombord firades med fest. Sedan gingo alla ut till slädarna. Manskapet fördelades till sina platser i marschkolonnen. Albanov tog av sig mössan gjorde korstecknet och kommenderade: marsch! Under hurrarop bröto de upp. De voro 14 man och hade sex slädar. Brussilov och de andra följde sina kamrater. Det blåste från SSO, snöyra rådde, en släde gick sönder och man orkade blott 5 km. den första dagsleden. Till kvällen bjöd chefen på champagne och chokolad. Därpå återvände han med de sina till "St. Anna".

Styrman Albanov förde dagbok och fick en avskrift av skeppsjournalen med sig. Hans anteckningar utgåvos förra året av dr. L. Breitfuss ("Irrfahrten im Lande des Weissen Todes"). Denna dagbok ligger till grund för följande sammandrag.

Det var en fruktansvärd vandring som börjat! I tre dygn lågo de kvar vid sitt första läger. Hård storm rådde och allt var översnöat. Den 13 april på kvällen kommo tre man från "St. Anna" med varm soppa i termosflaskor. Då de återvände, fingo de medtaga en av de bortdragande, som var sjuk. Xnnu en gång infunno sig två skidlöpare från skeppet med soppa. Den ene av dem, Denissov var den starkaste av alla.

Den 16 april försvann "St. Anna" ur sikte. Fartygets master och vant voro vita som alabaster av rimfrost.

Packisen drev mot norr — under de tre vilodagarna 35 sjömil. Efter elva marschdagar hade de vunnit blott 45 km.! Därför sjönk deras mod, och tre matroser fingo på egen begäran vända om till "St. Anna".

Albanov hade nu tio man med sig. Då de fem slädarna med packning och kajaker voro tunga i den svåra isterrängen, måste man gå samma vägstycke i två eller tre vännor. Här och var hade isen uppskruvats i torosser. Sällan förmådde de vinna mer än 4 till 6 km. per dag. I en stor råk skötos några sälar och de hade sålunda färskt kött för ett par dagar.

Den ödsliga isöknen utbredde sig ändlös åt alla håll. I solen kändes det varmt. Alla voro snöblinda. En dag gick matrosen Bajev västerut för att spana efter jämn is. Han kom aldrig tillbaka och kunde icke finnas.

Den 14 maj hade man tillryggalagt 100 km. från "St. Anna". Tio svenska mil på 34 dagar eller 3 km. om dagen! Från 88° till polen gjorde Peary 56 km. om dagen! Han tillryggalade på två dagar en längre väg än Albanov på 34! Men han hade hundar.

EWSPAPER IN CANADA.

dningen.

.(Lösnummer 10 C N:r 5

EN DOLLAR
kostar
FEM PENIS
gällande nästa månad
med
SV. STATENS PREM. OBL. av 1923
Rekvirera omgående.
G. PERSSON.
Box 11. Winnipeg, Man.

Mar. 29
Prov. Library
Winnipeg

onar Canadas stora välstånd.

t det snabbt stigande intlandet fordrar inrättanmatisk representation.

le anmärkningsvärt för den välkomstavs den nye oppositionsledaren.

d, som rå-
t stigande
et gör det
iplomatisk
ldon i sitt
mentsmed-
sköta na-

r minnes-
r. Aldrig
it så mån-
iteg. Hon.
om opposi-
ades varmt
som i ett
gratulerade
i dess kio-
örhoppnin-
vore i
den kom-

påtagligt
et var ett
rbete, väl
allvarligt
kså parla-
h Guthrie,
oppositio-

n ord till
cklamation
n ovanlig

arlamentet
efriat från
ndast med

I sitt trontal yttrade generalguvernören bl. a. följande:

"Ädla medlemmar av senaten, medlemmar av parlamentet:

Det är med stor glädje jag hälsar Er vid öppnandet av en ny parlamentssession och är i stånd att lyckönska Er till landets påfallande välstånd. Den omfattande handeln och byggnadsverksamheten, de rikliga arbetstillfällena, järnvägarnas stigande inkomster, de växande statsinkomsterna och affärsläget i allmänhet, allt bär vittne om en sund ekonomisk utveckling, som lovar mycket i materiellt hänseende.

De festligheter med anledning av konfederationens 60-årsjubileum, som hölles förliden sommar, voro mycket minnesvärda. De uppväckte i alla delar av landet en känsla av nationell stolthet och patriotism."

Generalguvernören nämnde därefter prinsens av Wales, prins George o. premiärminister Baldwins besök och det hjärtliga mottagande de erhöllo, vilket han anser betecknande för styrkan av de band, som hålla nationerna i det brittiska imperiet samman.

Ett anmärkningsvärt erkännande av sin ställning i Nationernas Förbund har Canada fått genom att förbundet givit det en icke permanent plats i förbundsrådet.

Han omtalade därefter inrättandet av direkt förbindelse mellan Canadas regering och de andra regeringarna i det brittiska imperiet. F. n. diskuteras utnämnandet av en Canadas minister till England. Genom underhandlingar mellan regeringarna i Canada och Frankrike och Japan är det föreslaget att dessa båda länder och Canada skola låta representera sig hos varandra genom en minister plenipotentiär.

Under november hölls en konferens mellan Canadas regering och de olika provinsregeringarna. Denna konferens visade sig vara av den största betydelse för ett underlättande av ett utbyte av synpunkter i frågor av levande intresse och betydelse.

Som ett resultat av konferensen underhandlar federal-regeringen med prärieprovinserna om återställandet av dessas naturresurser och tager i överväganden att återställa British Columbia järnvägsbältet och Peace River-distriktet.

(Forts. å sid. 2.)

N. F.

alen.

att denna
förtjänade
med de av
ttiven. För-
ämpning av
först och
etoder an-
olika kate-

ändet inför
bl. a. vin-
ägtes inför
edan nog-
sökning av
förlikningsutsikterna
yade prov-
a rätta lös-
tt enhälligt
annan syn-
g av skilje-
betydelse.
st inför rå-
its medlem-
ing och att
lo sig rätt
nödvändigt

Ohygglig röd terror i Kina.

10,000-tals offer i Kvantung. Fångar skäras i stycken.

Norsk ångare beslagtagen.

Enligt Times Shanghaikorrespondent räknas antalet offer för kommunisternas terror i Halfung och Lufung i provinsen Kwantung till 10,000. Skräckväldet har pågått ohehindrat i två månader. Ofta massakreras hundratals människor i en stad eller by, i några fall 600 a 700 personer på en gång. De som utan vidare skjutas eller halshuggas anses lyckliga då fångarna eljest bli långsamt skurna i småstycken. Tribunerna vid kommunisternas möten prydas med de under mötet avrättades huvuden. Offren äro "kapitalister," större jordägare, affärsmän, ledande personer i byarna och för övrigt sådana som misstänkas icke vara gynsamt stämda mot kommunismen. All privat äganderätt har upphävts.

Enligt Tsingtau-Tidningen China China Sphere skulle en norsk ångare, Skule, ha anlänt till Tsingtau från Hamburg med en last av krigsmateriel

Ångaren beslagstogs nyligen i Kina då försök gjordes att lossa lasten vid en mindre kuststad. Från såväl norskt som tyskt håll framhålles att man där saknar kännedom om fartygets beslagtagande.

Telefonförbindelsen Winnipeg — London avprovad i förra veckan.

Resultatet av den 5,000 miles långa förbindelsen över all förväntan.

I fredags utvexlades det första telefonsamtalet mellan Winnipeg och London, därmed inledande en ny epok i telefonens historia i västra Canada. Chefen för Manitoba telefonsystems interurbana avdelning, William Walton mottog på natten ett femtominuters samtal från London, vilket förmedlades delvis via radio, delvis via telefonledningar i U. S. och Canada.

Samtalet utföll synnerligen väl och varje ord kunde klart uppfattas av mr. Walton.

Denna samtalsutvexling kommer snarast att upprepas i och för flera prov varefter speciella arrangement komma att vidtagas i avsikt att bereda andra städer i västern möjlighet av telefonförbindelse med Europa.

Det första samtalet dirigerades från London via radio till New York och Chicago varefter ledningen Minneapolis-Fargo-Winnipeg anlitades.

AMERIKANISTKONGRESSEN.

Amerikanske ministern i Stockholm har framfört officiell inbjudan till Sverige att deltaga i amerikanistkongressen i New York i september.

Spritlagen i Manitoba passerar kommittestadiet.

Träder möjligen i kraft redan den femtonde februari.

Efter förra veckans förhandlingar i Manitobas legislatur, vid vilka denna i sin helhet i friare former sammanträdde för att behandla lagförslaget utom vissa klausuler som kvarlågo för justering, förklarade general-advokaten Hon. W. J. Major, K. C., att om förslaget får sin tredje läsning onsdagen den 1 februari, kunde han ej se någon anledning till att den ej skulle träda i kraft vid mitten av månaden. (I pressläggningsögonblicket föreligger intet meddelande om förslaget passerat sin tredje läsning.)

Mr. Major sade att allt arbete i samband med kommissionens förberedande av formulär och regler så väl som de allmänna arrangemangen för lagens tillämpning voro långt framskridna och kunde fullbordas inom två veckor efter dennas antagande.

Under förhandlingarna uttryckte W. Sanford Evans (kons.) åsikten att kommissionen ej kunde fortsätta att driva affärer i samhällen, som röstat torrt, såsom städerna Brandon och Portage la Prarie. John Queen, (arbetarpart.), förklarade att de kunde och yrkade på att de ej skulle hava lägra sådana rättigheter.

Dr. J. H. Edmison, Brandon, (oberoende) föreslog en ändring i klausulen beträffande begränsningen av ölglasets storlek, och det beslöts att rymden fick ej vara mindre än 8 oz. och ej mer än 10. Klausulen överlämnades till justering.

Både de konservativa och arbetarpartiet ha anmält att de ännu ha en hel del att säga beträffande vissa klausuler. Hittintills ha de olika samhällena och regeringen delat inkomsterna av spritförsäljningen lika, men sedan en bestämmelse tillkommit på en motion av premiärminister Bracken, upphörde utbetalningen av municipalsamhällenas del från den 1 januari 1928. Detta har givetvis förauelt protester och kommer att bliva föremål för en livlig diskussion.

Med anledning av ett beslut att poliskonstaplar och andra myndighetspersoner, som under utövandet av sin plikt att skaffa bevis om överträdelser av spritlagen själva överträda densamma, ej skulle dömas bestraffning, framhöll John Queen, (arb.), med skärpa att det hela verkade som om "ändamålen helgade medlen" och att det vore "all right" för en person att överträda lagen, förutsatt han kunde infånga en annan överträdare.

Det beslöts att "beer-parlors" skulle hållas stängda under långfredagen, tacksägelsedagen och juldagen.

---

deraiparlamentet. Ett dugligt förslag, av vilka några äro av den största betydelse för Canadas affärsvärld såväl som för den enskilde individen, äro inlagda i rapporten.

I denna nämnas inga speciella fall, firmor eller personer, som förekommo i den uttömmande undersökning kommissionen utfört under de många månader den rest genom landet. Särskilda fall, som medlemmarna ansågo vara av tillräcklig betydelse att rapportera, ha behandlats i ett antal interimsrapporter.

Bland viktigare förslag, som avgivits av kommissionen märkas:

Tillsättandet av en nationell tullstyrelse på tre medlemmar. Ordf. skulle ha samma förutsättningar som en domare i överrätten. Den ene av de andra medlemmarna skall vara erfaren i tullfrågor och den andra en erfaren affärsman. En sådan styrelse skulle ha sitt säte i var och en av landets provinser.

Minskning av antalet platser vid vilka varor kunna införas till och tull upptagas av Canada.

Snabbhet och effektivitet vid tillämpning av förordningar i tullfrågor.

Ändring av paragraf 206 i tullagen

Tillsättandet av en stab av tekniska värderingsmän med saklig och teknisk kunskap om de varor, vilka det åligger dem att värderas. Utnämnandet av värderingsmän skall göras av ministern efter en examinering av de sökande.

Utnämnandet av konsulära agenter i länder med stor export på Canada.

Förbud att utklarera fartyg eller fordon av något slag med spritlast till Förenta Staterna, då detta står i strid med nämnda lands lagar.

Antagandet av en lag som tillåter beslagtagande utanför territorialgränsen av vilket som helst fartyg, registrerat i Canada och inbegripet i eller misstänkt för smuggleri i Canada.

Kommissionen föreslår att den nuvarande järnvägsstyrelsens författning i största möjliga utsträckning, med de ändringar som nödvändiggöras av arbetets natur, användes vid tullstyrelsens bildande.

TILL JAVA.

Licentiaten Ake Wallenqvist har antagits som assistent vid Lembang-observatoriet på Java.

Montreal och dirigerades över Canadian National Railway då vid en växelomläggning vagnsättet urspårade och blev stående på banan. En förman, Arthur Boyd avled genom åsamkade skador och en eldare blev mycket illa tillrygad.

Ingen av presidentens uppvaktning skadades.

På grund av olyckstillbudet blev presidenttåget nära 3 timmar försenat och först vid 3-tiden på eftermiddagen anlände det nya extratåg, som omedelbart utsänts från Montreal, till Ottawa.

Presidenten med uppvaktning blev mycket hjärtligt mottagen av myndighetspersonerna i huvudstaden och tillbringade aftonen i generalguvernörens och premiärministerns sällskap. Ett stort antal framstående män i staten hade även mottagit inbjudan att deltaga i den bankett som av generalguvernören å Canadas vägnar gavs för presidenten och hans uppvaktning.

Utlandssvensken Carlos Malmen har gjort en miljondonation till välgörenhetsinrättningar.

I den skrivelse, varmed utkastet översänts, framhålles att liknande beslämmelser som de vilka upptagits i utkastet kommit till användning i ett stort antal mellan två eller flera stater avslutade avtal. Svenska rege-

Yorkton, Sask., upphöjdes till stad den 1 februari.

De egentliga festligheterna uppskjutas till "Dominion Day."

Yorkton upphöjdes till rang och värdighet av stad i går onsdag och intar därmed sin plats som den 8nde staden i Saskatchewan.

Ehuru de egentliga festligheterna med anledning härav komma att uppskjutas till den 1 juli (Dominion Day) avhölls dock en anslående fest i staden med anledning av stadsrättigheternas utfärdande.

Borgmästare Stewart och en del andra framstående personer hölo anföranden i anledning av evenemanget och ett särskilt arrangerat radioprogram utsändes via CJGX, spannmålsbörsens radiostation i Yorkton.

"Detaljer ur Mussolinis tidigare liv."

Han mottog franska pengar under världskriget.

Den socialistiska Paristidningen Populaire publicerade häromdagen i en polemik med Milanotidningen Popolo d'Italia "några hittills okända detaljer ur Mussolinis tidigare liv." Särskilt intressant är upplysningen att franska regeringen under kriget gav den dåvarande socialistledaren ett understöd på 100,000 franc för att grunda Popolo d'Italia. Detta belopp utbetaldes sedan Mussolini förpliktat sig att i sin tidning arbeta för Italiens inträde på ententens sida i kriget. Beloppet överlämnades av nuvarande kommunistiska partiets ledare, Cachin, vilken hade franska regeringens uppdrag att förhandla med Mussolini.

för rättens och rättvisans hävdande." Genom tvistens hänskjutande till domstol vinnes ett definitivt avgörande av densamma såsom rättslig tvist betraktad.